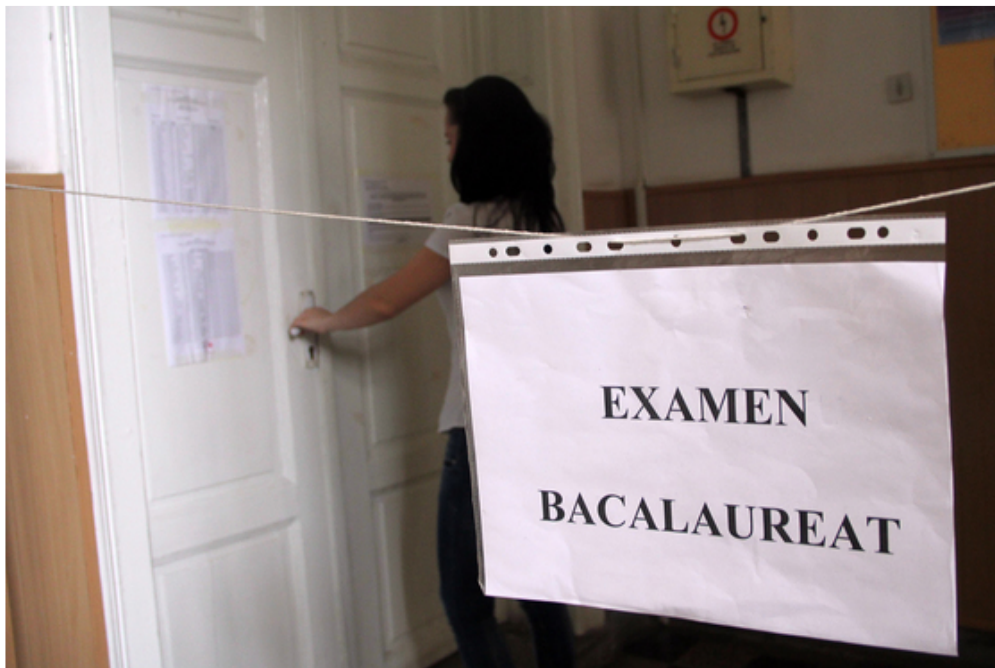

A bihari gyenge érettségi-szereplés legfőbb oka továbbra is a román nyelv

2018. 7. 10.

Az idei érettségi-eredmények birtokában fontos tárgyilagos és őszinte számvetést tennünk. Annál is inkább, mert dacára annak, hogy tehetséges fiataljaink és odaadó, jól felkészült oktatóink vannak, a Bihar megyei magyar oktatási intézmények eredményei ismét siralmasra sikeredtek. Természetesen egyeseknek ebben a helyzetben is érdeke sikerekről beszélni, azonban az eredményeket látva, közösségünk szempontjából az a hasznos és előremutató, ha őszintén és tárgyilagosan beszélünk a bihari magyar oktatás helyzetéről, nevükön nevezve a bajok okait is.

Ha a sikeresen érettségiző bihari magyar diákokat vesszük, 56%-os arányuk elmarad a megyei 63%-os és az országos, közel 68%-os sikerességi átlagtól is. Sajnos a kilencvenes évekhez képest sokat romlott elméleti líceumaink megyei helyezése is. Két évtizede még az Ady Endre Elméleti Líceum a megye első három legjobbjába között foglalt helyet, idén a sikeres érettségizőket 70,18%-os arányával csupán a megyei 17-ik helyet érték el. Az ötven Bihar megyei intézmény eredményeit rangsoroló listán a székelyhídi Petőfi Sándor Elméleti Líceum a 26-ik - 51%-os eredménnyel -, a margittai Horváth János Elméleti Líceum 29-ik - 41%-kal -, a nagyszalontai Arany János Elméleti Líceum a 30-ik (40%), a Lorántffy Zsuzsanna Református Líceum 34-ik (33%), az érmihályfalvi 1-es Számú Mezőgazdasági Kollégium a 37-ik (30%), a nagyváradi Szent László Római Katolikus Teológiai Líceum 42-ik (26%), de a listautolsó is magyar iskola, a nagykágyai 1-es Számú Szakközépiskola 50-ik helyezéssel és itt (ahogyan évek óta) ismét egyetlen diák sem tudott sikeres érettségi vizsgát tenni. Adalék, hogy az egykori Premontrei Gimnáziumban, a jelenlegi Mihai Eminescu Főgimnáziumban, a magyar tagozatos érettségizők sikerességi aránya 70,12%-os,

kicsivel alatta marad az Ady Endre Elméleti Líceuméinak.

Érdekességképpen elmondható: a megyében két 100%-os iskola van: a Pünkösdi Hitűek Teológiai Líceuma és az Aurel Lazăr Elméleti Líceum, a harmadik pedig az Emanoil Gojdu Főgimnázium 99%-kal, negyedik az Emanuel Baptista Teológiai Líceum 98%-kal és ötödik a már említett Eminescu Főgimnázium 90%-os átlaggal.

Tény, hogy a teljes román oktatási rendszer beteg, évek, évtizedek óta csak toldozgatják-foldozgatják, és mindig csak rosszabb lett. Nagyon nagy a megtanulandó anyag mennyisége, a diákok motivációja alacsony, bizonytalanság jellemzi a rendszert, és az utolsó pillanatokban kitalált állandó változtatások is akadályozzák a vizsgára készülő diákokat. Csakhogy ez minden diákot érint, úgy román, mint más nyelvűeket, és csak ezért a magyar diákok eredményeinek nem kellene rosszabbnak lenniük.

A gyenge szerepléséért és a magyar intézmények rossz helyezéseért elsősorban a román nyelv és irodalom vizsgatárgy okolható. Az összes bukó 71%-a ebből a tárgyból vészett el. Csak az elmélet kedvéért: ha az Ady Endre Elméleti Líceumban érettségizők esetében eltekintenénk a romántól, a sikerességi átlag 89% lenne, és ezzel az intézmény már megyei hatodik helyezést érne el.

A valóság azonban koránt sem ad okot semmilyen optimizmusra vagy mellébeszélésre, magyarázkodásra, hiszen minden ígélet és nagyhangú bejelentés ellenére közel három évtizede nem sikerül közelebb jutni a megoldáshoz, mely egyébként korántsem bonyolult, és egyik első követelésnek vagy alku pontnak kellene lennie bármely bukaresti kormány támogatásakor. A nem román anyanyelvű diákoknak a román nyelvet az idegen nyelvek oktatási módszerével kellene tanítsák, s akként is kellene követelniük a megszerzett tudást az érettségi vizsgán.

A követelményrendszer még a román anyanyelvűeket is próbára teszi, nem illeszkedik eléggé a beszélt nyelvhez, nem nyelvismeretet követel, hanem sokkal magasabb szintű irodalomismeretet, ez pedig nyelvismereti alapok hiányában teljesen értelmetlen. Sajnos felbecsülhetetlen kárt jelent számunkra, hogy fiataljaink egy jelentős része azért nem juthat diplomához, illetve távozik külföldre, mert az érettségizés feltételei hátrányosan érintik.

Maradva azonban a számok és a tények talaján, az eredmények akkor sem lennének túl fényesek, ha a román nyelvtől el tudnánk tekinteni, hiszen ebben az esetben is csupán az adys és az eminescus magyar diákok eredményei engednék meg, hogy iskoláik a megyei legjobb tízben legyenek, és valljuk be, diákjaink tehetsége és oktatóink munkája alapján ennél jóval többre lennének érdemesek.

Tetszik vagy sem, a helyi bajok másik fő oka az iskolák politikai befolyásolása, a vezetők politikai megfelelés alapján való kinevezése – tisztelet a kevés kivételnek. Az intézményvezetők állandó politikai megfelelési kényszerük miatt gyakran rendelik alá iskolájuk tevékenységét a fentről érkező követelményeknek, s ezzel olyan plusz terhet rónak diákra és tanárra egyaránt, melyek nyilvánvalóan az eredmények kárára vannak. Ugyanakkor tény az is, hogy a politikai hűség alapján bársonyszéket nyert káderek, kellő felkészültség és tapasztalat hiányában, a maguk biztosítására olyan bürokratikus követelményeket támasztanak intézményeikben, melyek teljesítése szinte lehetetlen, s ha mégis teljesíteni akarja valaki, szintén a pedagógusi munkára szánt értékes idő rovására teheti csak meg. Nem csodálkozhatunk a korántsem kielégítő eredményeken, hiszen iskoláink többségének szakmai légköre leginkább a '89 előtti időket idézi. Visszatértek a pártutasítások, a se vége se hossza igazgatói és tanfelügyelőségi gyűlések, és a fő iránnyal szemben véleményt mondók állandó fenyegetettségi helyzetben vannak.

Összegezve tehát, a magyar diákok érdekei egyértelműen megkövetelik, hogy az oktatás ügyéről lehessen és mindenki merjen is nyíltan és őszintén beszélni. Kívánatos lenne, hogy a döntéshozók a látszateredmények szajkózása helyett, a valódi bajok megoldását tartsák szem előtt és végre kerüljön érdemben is napirendre a román nyelv és irodalom idegen nyelvként való oktatásának ügye. Továbbá ugyanezen döntéshozók végre ne kampányolni járjanak iskoláinkba, és ne használják kampánykelléknek sem a diákságot, sem az amúgy is emberfeletti terhelés alatt álló pedagógusainkat!

